

ПТИЦИ

Каролинка (*Aix sponsa*)

Можете да научите много за тази изключително красива птица

Мейна (*Gracula religiosa*)

Наричана още Ушат-скорец, тази птица по нищо не отстъпва на повечето папагали в говоренето

Витамините - неизменна част от менюто на птицата

Как да разберем от какво се нуждае птицата?

Как да разнообразим менюто на нашата птица

Добра зърнена смеска, прясна вода, пясък, кост от сепия и всичко необходимо за доброто здраве на птичката.

Каролинката е водоплаваща птица. Тя прекарва голяма част от живота си и дори спи във водата, но това не ѝ пречи да е добра в разходките и летенето.

Михаил Николов

Снимка: ADW

ТЕМИ

3 Как да разнообразим менюто на нашата птица

Добра зърнена смеска, прясна вода, пясък, кост от сепия и всичко необходимо за доброто здраве на птичката.

От: *Любов Лютова* Снимки: *Михаил Николов*

5 Каролинка (*Aix sponsa*)

Можете да научите много да тази изключително красива птица.

От: *Михаил Николов* Снимки: *ADW* и още от интернет

7 Мейна (*Gracula religiosa*)

Наричана още Ушат скорец, тази птица по нищо не отстъпва на повечето папагали в говоренето.

От: *Иван Минков* Снимки: (от интернет)

10 Витамините - неизменна част от менюто на птицата

Как да разберем от какво се нуждае птицата!?

От: *Михаил Николов*

Рубрики

Тема на броя

Как да разнообразим менюто на нашата птица

Лица на броя

Каролинка (*Aix sponsa*)

Мейна (*Gracula religiosa*)

Фотогалерия

Няколко снимки от фотогалерията

Въпроси и отговори

Витамините - неизменна част от менюто на птицата

www.bgbirds.com

Пишете статии и печелете награди
forum.bgbirds.com - *Добави статия*

Четете още статии в сайта
www.bgbirds.com

Пишете ни

E-mail: mico@gbg.bg

Skype: mico_bg

КАК ДА РАЗНООБРАЗИМ МЕНЮТО НА НАШАТА ПТИЦА

АВТОР: ЛЮБОВ ЛЮТОВА

Повечето от нас, които в къщи се грижим за някоя птица, обикновено се съобразяваме с нуждите и на хранене и осигуряваме балансирана и здравословна храна. Има, разбира се и такива сред нас, които забързани в задъханото ежедневие, рядко съумяват да подберат правилната храна и дават на птиците си каквото там им попадне. Аз не мога да се спра на нуждата на всички птици поотделно, защото сред тях има такива, които се хранят със специфични храни. Лорито например е нектароядно, неговите нужди са доста по-специални и са тема за отделна статия. Аз ще се опитам да споделя своите лични наблюдения за канарчетата и повечето видове зърноядни папагали.

Канарчето е малка птица и като повечето такива има повишена нужда от енергия, която тя си набавя предимно от храната. В зоомагазините има много и разнообразни храни, пригодени специално за нуждите на канарчетата и съдържащи основните съставки, с които птицата се храни в диво състояние: канарено семе, просо, рапица и др. подобни. Съдържанието им е написано на всяка кутия. Повечето добри производители, добавят и въглищен прах, минерали и микроелементи, които затворената птица не може да си осигури. Без да налагам мнението си, аз препоръчвам да се избягва закупуването на храна от чували, тъй като не се знае нито произхода и (в повечето случаи), нито съдържанието и, какво остава за срока на годност и случайно попадналите вътре примеси. Изумявало ме е съдържанието на един килограм от тази храна- едър слънчоглед (сложен за надуване на грамажа разбира се, моите канарчета не могат да изядат цяла слънчогледова семка), ларви от разни насекоми (не знаем какви точно са), прах (запрашената храна е вредна за птиците, натрупва се в храносмилателния тракт, за това специализираните храни специално се обезпрашават) и др. подобни. В България се продават хубави, български храни на разумни цени, а по-претенциозните могат да закупят на своята птичка и вносна "маркова" храна със зеленчуци, витамини и пр. Същите тези неща в голяма степен важат не само за канарчетата, а и за повечето видове папагали. С тази разлика, че папагалите от среден и едър вид обожават слънчогледа и изяждат първо него. Грешно е да се подава по-голямо количество от тази храна или направо вредно е тя изцяло да се предлага, тъй като, както всички ние знаем, слънчогледа е висококалоричен и води до затлъстяване на птицата. В някои насипни храни, които съм виждала, слънчогледа не направо преобладава, той си е основна част, за сметка обаче на другите съставки – овес, просо, рапица и др. Аз лично се старая, всяка седмица да давам на птиците си твърдо сварено яйце, с настъргана ябълка, морков и малко галета (която добавям, ако храната стане прекалено мека от ябълковия сок, тогава тя полепва по клюновете на птиците) и 4-5 капки рибено масло. Не само за хората е полезна рибата, неизменния фосфор, както и другите важни микроелементи в рибеното масло, допринасят за здравето на птицата, перата и стават по-лъскави, птицата като цяло изглежда по-добре. Всички тези правила с особено внимание прилагам, преди да започне размножителния период на хвъркатите, през зимата, когато зеленината от менюто им липсва и в периода им на линееене. През размножителния период увеличавам количеството на меката храна до два пъти седмично. Лятото е благотворен сезон за моите птици, давам им редовно нарязани листа от глухарче (набрани там, където има поне минимум движение на автомобили), овчарска торбичка, листа от домашна салата и плодове от градината- ябълки, круши, грозде и т.н. Птиците в повечето случаи сами показват предпочитанието си към различните плодове и зеленчуци. Малко по-трудно стои въпроса при закупени от магазини птици, които никога не са били хранени с подобна храна. В началото те почти не ядат от нея, но в последствие, водени от инстинктите си или от приучена към такава храна друга птица, започват да я предпочитат.

продължава на стр. 4 >>

През зимния период обикновено давам покълнали семена един път седмично, тъй като кълновете са богати на витамини и се "правят" сравнително лесно. В зависимост от броя на птиците, една или повече чаени лъжички от зърнената им смес се накисва за 24 часа във вода, която да я покрива с поне един пръст. След този период, зърното се измива и подсушава (върху салфетка) и се захлупва със стъклен съд (буркан например). След около 12 часа зрънцата покълват и в този вид се дават на птиците. Остатъците от тази храна обаче трябва редовно да се подменят (ако се дава сутринта, вечерта да се изхвърли, при топло време и по-бързо), тъй като мухлясва и може да причини отравяне.

Забелязала съм, че всичките ми птици много обичат семенцата на глухарчето. Точно преди цветето да се разпука и да излезе белия пух, главичката на глухарчето се откъсва, разрязва се на две и се дава на птицата. Срещата съм много противоречиви мнения за семената от ябълка, които могат или не могат да се дават на средните и едрите папагали. От малкото биология, която помня, имам спомен, че съдържат цианид (както и повечето плодни ядки) и поради тази причина не бива да се дават на птиците. Аз лично не давам ябълкови семки на своите птици. Някои канаровъди препоръчват по време или по-точно преди започването на размножителния сезон в храната на канарчето да се добавя и маково семе. Пробвах при моите тази година, но не мога да потвърдя неговите преимущества, заради провала на този им брачен период, по други, не свързани с храната причини. И накрая, но не на последно място нека не забравяме нещо много важно: Птиците нямат зъби! В природата те си набавят пясък и дребни камъчета, които спомагат храносмилането, но в клетката това няма как да стане. Съд с чист речен пясък е изключително необходим за дребните птици, за канарчетата в частност. Средните и едрите папагали нямат нужда от него, чела съм, че дори е вредно за тях, тъй като се натрупва в организма им. На тях е хубаво да им се дава кост от сепия, която компенсира липсата на пясък. Сигурно повечето от вас помнят, че навремето бабите и дядовците ни варосваха кокошарниците. Освен по хигиенични причини, това се прави, за да си набавят птиците варовик, който играе важна роля за изграждането на яйчената черупка. Липсата му води до снасяне на т.нар. "меки яйца", при тях черупката е мека или напълно липсва. В зоомагазините се продава креда, която аз апелирам да се поставя във всяка клетка. При всички положения, храната трябва да бъде разнообразна и възможно най-екологично чиста, ако искаме домашните ни любимци да се радват на дълъг и щастлив живот. Нужни са разбира се малко усилия от наша страна, но мисля, че те ни се отплащат стократно за положените грижи. Нека просто се постареем да осигурим възможно най-доброто за тези красиви създания на природата.

КАРОЛИНКА (AIX SPONSA)

ПРЕВОД: *МИХАИЛ НИКОЛОВ*

ИЗТОЧНИК: *ANIMALDIVERSITY.UMMZ.UMICH.EDU*

Разпространение

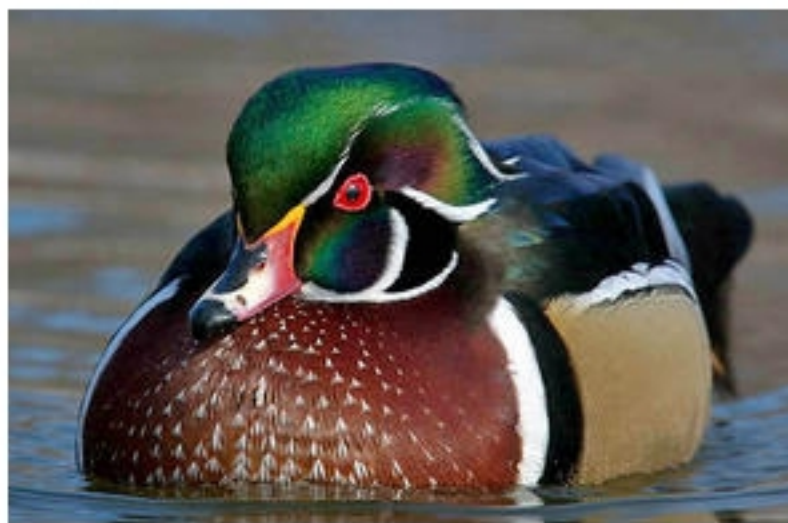
Каролинката може да се срещне на територията на почти цяла Северна Америка. Постоянните ѝ територии са от атлантическото крайбрежие (от Нова Скотия на север до Флорида на юг) до центъра на САЩ и по цялото тихоокеанско крайбрежие на САЩ. Каролинките прекарват зимата в Южна Калифорния и мексиканското тихоокеанско крайбрежие. Живеещите в южните части не мигрират.

Ареал

Тези птици живеят обикновено в гористи местности, около езера, реки, язовири или други сладководни басейни. Гнездят в кухини по дърветата до километър и половина от водата. Териториите през зимата са същите, като през размножителния период.

Описание

Мъжките и женски възрастни имат гребен на главата, квадратна опашка, бял корем и бяла линия на края на крилата. Мъжките са от 48см до 54см на дължина, а женските от 47см до 51см. Размаха на крилете е между 70см и 73см, а теглото между 500г и 700г. Главата на мъжкия наподобява дъга, като се преливат зелено, синьо и лилаво и две успоредни бели линии, започващи от основата на клюна и зад очите и завършващи зад главата. Женските са кафяво-сиви, с бял кръг около очите, бял врат и сиви гърди. Младите приличат на възрастни женски. Каролинките могат да бъдат сбъркани с Американски Фиш (*Anas americana*), когато летят, защото белите линии и гърбовете на каролинките не се виждат добре. Също могат да бъдат сбъркани с Мандаринки (*Aix galericulata*). Разликата е, че мандаринката е с по-светлосива глава и отличителни петна около очите.

СНИМКА: *ANIMALDIVERSITY.UMMZ.UMICH.EDU*

СНИМКА: *ANIMALDIVERSITY.UMMZ.UMICH.EDU*

СНИМКА: *ANIMALDIVERSITY.UMMZ.UMICH.EDU*

СНИМКА: *STATIC.FLICKR.COM*

Размножаване

Каролинките се ухажват през есента и през пролетта. Мъжките са с една женска през по време на мътенето и отглеждането на малките, но за следващото люпило са с друга. Мъжките използват многоцветното си оперение, зад а привличат женските, а женските – силен пронизителен писък. Каролинките демонстрират няколко вида ухажване, наподобяващи плясване с крило и опашка и взаимно почистване с клюн.

продължава на стр. 6 >>

По време на пляскането с крила и опашка мъжкия повдига крилата и опашката бързо, показвайки техните страни на женската. Взаимното почистване с клюнове задълбочава отношенията между птиците и те започват да си кълват главата и врата взаимно.

Размножителния период при Каролинките на юг е от февруари до началото на март, а при живеещите на север – от средата на март до средата на април. При птиците живеещи на юг може да има второ люпило за един сезон.

Каролинките правят гнездата си в кухини в дърветата. Женската снася от 6 до 15 яйца (средно 10) и ги мъти около 30 дни. Малките патенца се излюпват от 6 до 18 часа след първите пропуквания на черупката. Те започват да търсят храна 24 часа след излюпването. Женската се уверява, че няма хищници преди първото излизане на малките от гнездото. Веднъж излезли от гнездото, те се разпръсват, за да търсят храна. Патетата стават напълно независими към 56-70 ден след излюпването. Мъжките не се грижат за малките.

СНИМКА: ANIMALDIVERSITY.UMMZ.UMICH.EDU

Продължителност на живота

Средната продължителност на живота на Каролинките е 3-4 години. Максималната възраст достигната в природата е 15 години. През първите две седмици от излюпването умират 86-90% от патетата. Ловът също е причина за високата смъртност, но той не застрашава вида.

Поведение

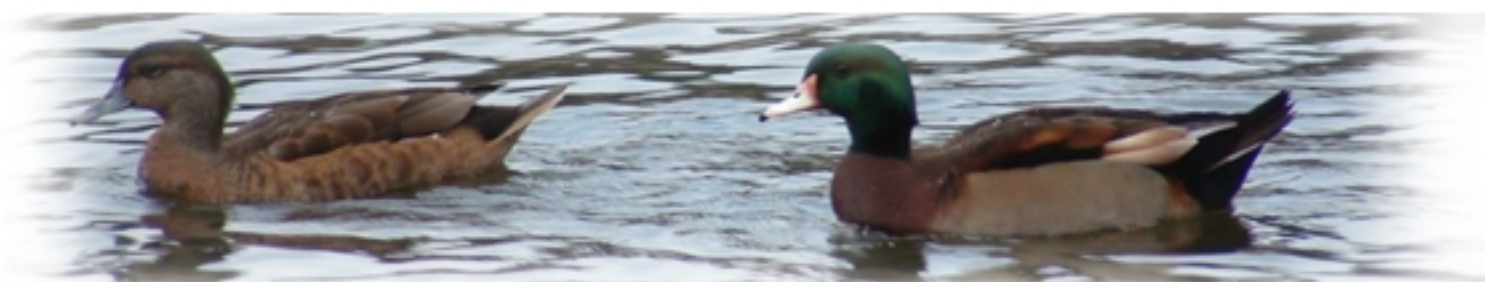
Каролинките ходят, плуват и летят. Те са дневни птици и с изключение на женските с патенца спят във водата. Те са социални животни и често се събират вечер и мигрират по двойки или на малки ята. Въпреки, че нямат територия, мъжките гонят, кълват и удрят, когато пазят партньорката си. Битките са кратки. Те заплашват другите птици, като рязко ги удрят с клюновете си. Приема се, че мъжките доминират над женските и възрастните над младите птици.

Общуване

Възрастните Каролинки имат 12 вида „крясъци“, а малките само 5. повечето звуци при възрастните са предупредителни, или за да привличат партньорите си. Мъжките и женските издават звуци по време на полет. Женските имат „крясък“, с който откриват партньора си и викат малките. Малките също започват да издават звуци 2-3 дни след излюпването. Те издават звуци за заплаха, тревога или допир. Когато станат на три месеца започват да издават звуци, като на възрастни.

Хранене

Каролинките са всеядни. Те се хранят с ядки, плодове, водни растения, семена, мекотели, насекоми и др.

СНИМКА: WWW.PARUSNATURA.ORG

продължава на стр. 7 >>

Хищничество

Хищници, ловуващи Каролинки: Вирджински Бухал (*Bubo virginianus*), Американски пор (*Neovison vison*), Червената (*Vulpes vulpes*) и сивата (*Urocyon cinereoargenteus*) лисици, Миеща мечка (*Procyon lotor*), Американски алигатор (*Alligator mississippiensis*), Черен смок (*Elaphe obsoleta*) и др.

Икономическо и стопанско значение за хората

Каролинките не са враждебни към хората. Хората ловуват Каролинките и ядът тяхното месо и яйца. Заради многоцветното си оперение, тяхната перушина се използва за изработката на изкуствени примамки при риболов.

СНИМКА: WWW.UTAHBIRDS.ORG

Опазване на вида

Резултата от лова и унищожаването на естествените местообитания на Каролинките е изчезването им през 1900г. Днес, въпреки че са обект на ловците, тяхната популация се увеличава. В отговор на загубата на час от ареал им, хората слагат изкуствени кутийки за мътене. Те се поставят на разстояние от техните естествени райони за мътене. Те са направени от дърво и други материали.

МЕЙНА (*GRACULA RELIGIOSA*)

АВТОР: *ИВАН МИНКОВ*

СНИМКА: ESD 2002

Мейната (Ушат Скорец) принадлежи към семейство Скорцови! Мейните са познати и отглеждани от дълбока древност в Индия и Китай, където те били свещени. Според легендите в тези черни птици се заселвали душите на умрелите и чрез тях те говорят. В природата мейните обитават горите на Индия, Индокитай, Бирма, Малайзия, Иран, Пакистан, Афганистан, Филипините, Нова Гвинея, Тайланд и други. През годините някои видове мейна са аклиматизирани и в други страни във връзка с биологичната борба рещу вредните насекоми - скакалците (една птица изяжда дневно над 20 скакалци и техни ларви). Всички видове Мейна са с черно блестящо лъскаво оперение с пурпурно синкаво-зелен отблясък, като двете крила имат малко бяло петно. На бузите изпъква голо неоперено яркожълто петно, силно контрастиращо на черния фон. Клюнът е здрав, голям, леко дъговиден, на цвят жълтеникаво-оранжев. Краката са здрави, бледожълти до оранжеви със светли нокти. Обикновено очите на женската са кафеникави а на мъжкия черни. Възрастната птица има дължина на тялото около 30 см.

Мейната (Ушат Скорец) принадлежи към семейство Скорцови! Мейните са познати и отглеждани от дълбока древност в Индия и Китай, където те били свещени. Според легендите в тези черни птици се заселвали душите на умрелите и чрез тях те говорят. В природата мейните обитават горите на Индия, Индокитай, Бирма, Малайзия, Иран, Пакистан, Афганистан, Филипините, Нова Гвинея, Тайланд и други. През годините някои видове мейна са аклиматизирани и в други страни във връзка с биологичната борба рещу вредните насекоми - скакалците (една птица изяжда дневно над 20 скакалци и техни ларви). Всички видове Мейна са с черно блестящо лъскаво оперение с пурпурно синкаво-зелен отблясък, като двете крила имат малко бяло петно. На бузите изпъква голо неоперено яркожълто петно, силно контрастиращо на черния фон. Клюнът е здрав, голям, леко дъговиден, на цвят

жълтеникаво-оранжев. Краката са здрави, бледожълти до оранжеви със светли нокти. Обикновено очите на женската са кафеникави а на мъжкия черни. Възрастната птица има дължина на тялото около 30 см.

продължава на стр. 8 >>

Снимка: (от интернет)

В неволя отгледани и възпитани от малки, мейните много бързо привикват към човека и се опитомяват. Те кацат с удоволствие на ръката на стопанина си. Отличават се с феноменалната си способност да запаметяват и възпроизвеждат човешки говор, като са в състояние да имитират цели изречения, думи и дори интонацията и модулирането на отделни хора до най-големи подробности. По "говорителни" способности отстъпват само на Жако и Амазона! Мейната живее до 20 години и се отглежда лесно в домашни условия! Във някои страни се продават по зоомагазините! В домашни условия се препоръчва да се отглежда в клетка не по малка от

80/60/40 см. Храната на тази птица е доста разнообразна: варено яйце, извара, мляно варено месо, скакалци, щурци, брашнени червей, накиснат хляб, варени картофи, ябълки, круши, череши, банани, маруля и моркови! Не трябва да се прекалява с храненето защото птицата е склонна към затлъстяване! Водата трябва да е винаги прясна! Размножаването и в домашна обстановка не е трудно! Трябва да се знае, че в размножителния период два чифта не се понасят и се стига до битки! Обикновено женската снася на около 3 годишна възраст. Гнездото представлява хралупа, която те тапицират със пера, вълна и слама. Женската снася от 3 до 6 яйца, които са доста големи. (около 8 гр.) Мътят и женската и мъжкия. Инкубационния период трае около 14/15 дни. Малките напускат гнездото към 20 си ден, но още 10-тина дни биват хранени от родителите си. Когато малките започнат самостоятелно хранене, родителите им са готови за следващо мътене.

ФОТОГАЛЕРИЯ

СНИМКИ: *MICHONDI64*, *VANKO1*, *VERONIKA*, *WATSON* и *МАРИЯ*

Снимка: *MICHONDI64*

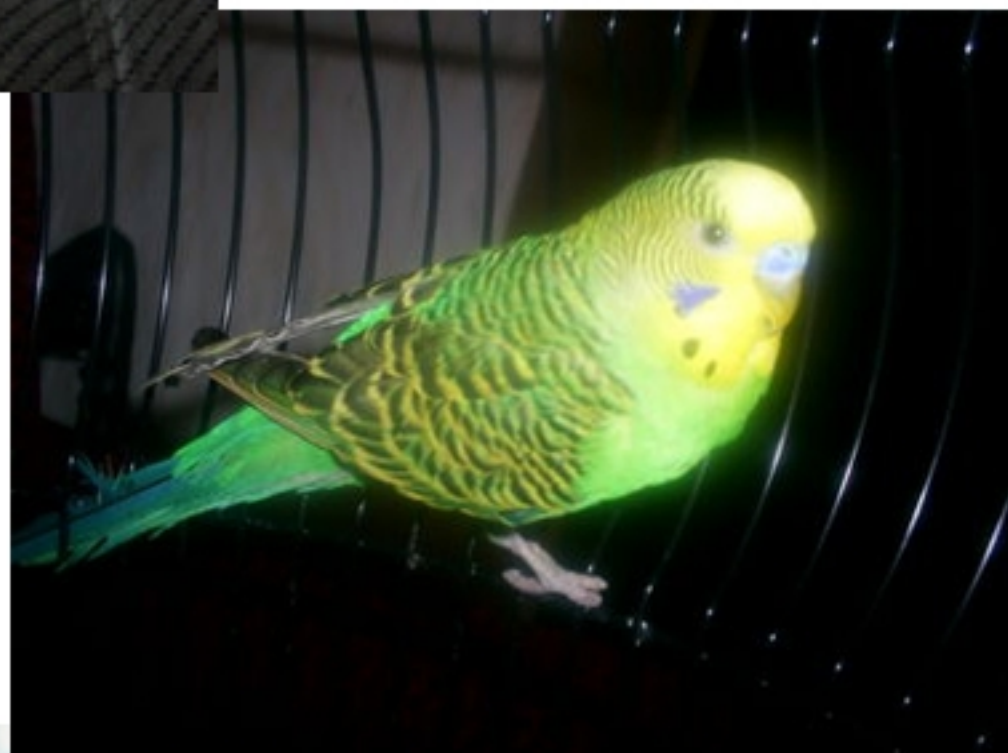
Снимка: *VERONIKA*

продължава на стр. 9 >>

СНИМКА: WATSON

СНИМКА: МАРИЯ

СНИМКА: VANKO1

ВИТАМИНИТЕ – НЕИЗМЕННА ЧАСТ ОТ МЕНЮТО НА ПТИЦАТА

Автор: *МИХАИЛ НИКОЛОВ*

Витамините са важна част от менюто на птиците и са важни за нормалното функциониране на организма. Недостига на витамини (авитаминоза) нарушава обмена на веществата, отслабва имунната система и птицата става по уязвима към заболявания. Но големия прием на витамини не означава здрава и жизнена птица. Хипервитаминозата (натрупването на големи количества витамини в организма) също е опасна и може да донесе тежки последствия.

Витамините играят важна роля в поддържането на здравето на една птица. Много от домашните птици страдат от недостиг на някои витамини, поради непълноценното хранене. Въпреки, че почти всички храни съдържат гранули с витамини и други важни вещества, рядко птиците ги ядът. Може би най-сигурния начин да осигурим оптималното количество витамини на домашния ли си любимец е да ги слагаме във водата.

Най-важните витамини са **А**, **В-комплекс**, **Д**, **Е** и **К**. Не бива да забравяте, че организма на птиците се нуждае постоянно от посочените витамини в подходяща дозировка. Особено важни са преди снасянето на яйцата и по време на отглеждането на малките.

Витамин А

Недостига на витамин „А“ в организма нарушава храносмилането, забавя растежа, предизвиква сълзене, подуване на клепачите и промяна в цвета на ириса. Това заболяване се нарича авитаминоза „А“ и при младите птици може да доведе до нарушаване на двигателните функции.

Витамин Д

Подпомага растежа, развитието на костите, образуването на черупка на яйцата и доброто физическо състояние на птицата. Недостига причинява остеомаляция (изкривява се скелета на птицата, поради размекване на костите). Най-често се изкривяват крайниците и гръдната кост. Слънчевата светлина подпомага производството на витамин „Д“ в организма. При недостиг, витамин „Д“ може да се набави и чрез облъчване с кварцова лампа, но не бива да се прекалява!

Витамин Е

Подпомага дейността на сърцето и разширява кръвоносните съдове. Недостига на витамин „Е“ възпрепятства развитието на зародиша в яйцето, а при възрастните нарушава сърдечната дейност.

Витамин К

Недостига може да причини вътрешни кръвоизливи, но при разнообразна храна организма не се нуждае от допълнително витамин „К“.

Витамин В-комплекс:

В1: Дори при малък недостиг, птицата губи апетит и е отпусната.

В2: Подпомага обмяната на веществата в организма и оперението.

В3: Участва в синтеза на белтъчини и мазнини. Оказва влияние на оперението и растежа.

В5: Влияе положително на храносмилането.

В6: Необходим е за синтеза на въглехидрати и мазнини, формирането на антитела и поддържането на нормалния баланс на фосфора и натрия в организма. При недостиг птицата губи апетит и е отпаднала, а при млади птици може да окаже влияние на растежа.

продължава на стр. 11 >>

B9: Витамин „B9“ участва в синтеза на ДНК и РНК, стимулира производството на ензими и е необходим за образуването на червени кръвни телца. Недостига предизвиква анемия (недостиг на червени кръвни телца).

B12: Витамин „B12“ е важен за микрофлората в червата на птицата.

Витамин Н

Влияе на обмена на мазнини в организма, а при недостиг птицата слабее.

Витамин С

Синтезира се в достатъчно количество в организма. Желателно е да присъства в храната, но не е задължително. Витамин „С“ трябва да се дава по време на линееенето, или ако птицата е болна.

Витамин К

Обикновено се образува от бактериите в червата. Подпомага нормалната работа на черния дроб. Съдържа се в зелените растения и яйцата.

Описаните симптоми са в случай на недостиг на някои витамини, но ако храните птиците си с разнообразна храна няма от какво да се притеснявате.

Екип

Михаил Николов (администратор)

E-mail: mico@gbg.bg

Skype: mico_bg

Любов Лютова

E-mail: buba79@abv.bg

Иван Минков

E-mail: ivanminkov1981@abv.bg

michondi64, vanko1, Veronika, watson и Мария

Рекламирай...

Станете наш приятел, за да бъде и вашата реклама тук!

За целта се свържете с администратора на посочените адреси.

Пиши за списанието,

стани автор

За да станете автор, трябва да напишете статия на някаква тема, свързана с птиците и да я изпратите на администратора.

Другия начин е да пишете статии за различни видове птици във форума (forum.bgbirds.com) и някоя от тях ще бъде включена в списанието.

Птици

bgbirds.com

Папагали, канарчета, амадинки, гълъби и др.